

10/10/16
2763

7105
13-03-2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de son yıllarda artan işsizliğin bir diğer boyutu da liyakate dayalı işe alımlar yahut atamalar yerine tanıdık vasıtasıyla iş olanaklarının yaygınlaşması olup bu konunun neden ve sonuçlarıyla birlikte araştırılması ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa’nın 98 inci ve İçtüzüğü’nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz. 13.03.2018

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

HDP Grup Başkanvekili

Adana Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye’de işsizlik giderek artarken bunun bir diğer boyutu da kayırmaların artması ve istihdamda önceliğin buna göre şekillenmesi olmuştur. Nitekim genç nüfusun işsizliğinde liyakatten ziyade kayırmacılığın ön planda olması da önemli kriterler arasında sayılmaktadır.

Hâlihazırda Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) geçtiğimiz yıl açıkladığı verilere göre Ekim 2016’da işsizlik oranı yüzde 11,8’lik bir oranda dile getirilmiş olup bu veri Türkiye’de Mart 2010’dan bu yana kaydedilen en yüksek işsizlik oranına da tekabül etmiştir. Yine TÜİK’in verilerine göre genç nüfusta ise işsizlik oranının ise yüzde 20,4’ye yükseldiği kaydedilmiştir. Bu verilerin ne denli kaygı verici boyutlara ulaştığı iktidar partisinin o dönem başlattığı istihdam seferberliği ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile İŞKUR (Türkiye İş Kurumu) arasında imza edilen protokolde de ifadesini bulmaktadır. Dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, özellikle genç işsizlikle

mücadele için, üniversiteden yeni mezun olmuş gençlerin özel sektörde istihdam edilmesi halinde maaşlarının yarısını devletin ödeyeceği bir teşvik paketini de kamuoyuna duyurmuştu. Ancak henüz bu adımın etkileri yansımadağı gibi ekonomideki kötü gidişattan ötürü işsizlik verilerinde artış giderek artmaktadır. Buna KHK'lerle ihraç edilen kamu görevlileri de eklenince bu alanda ciddi ve acil müdahale gerektiren bir durum olduğu açıktır.

Diğer yandan hem kamuda hem de özel sektörde gençlerin istihdam edilmeleri liyakate değil, kayırmacı yaklaşımlara göre şekillenmekte olup bunun yarattığı tablo oldukça vahimdir. Bilhassa bu durum KHK'ler ile çok sayıda kamu görevlisinin ihracı ile görünür olmuş; ihraç edilenlerin yerine yapılacak olan yeni atamalar sözlü sınavlarla geçirilmiş ve hükümete yakın çevreler iş olanağına kavuşurken geriye kalan çoğunluk işsizlikten ciddi ölçüde payını almıştır. Örneğin KHK ile ihraç edilen hâkim-savcı açığını kapatmak üzere açılan avukatlıktan hâkim-savcılığa geçiş sınavında çok sayıda AKP il yöneticisinin listelerde yer alması, ihraç edilen öğretmenlerden kaynaklı açığı gidermek üzere sözlü sınavla öğretmen alımları, TRT'den Diyanet İşleri Başkanlığı'na, üniversitelere yapılan atamaların hükümete yakın isimlerden oluşması toplumdaki kaygının gerçekte de karşılığının olduğunun bir ifadesidir. Yine üniversitelere yapılan atamalarda da bu durum sıklıkla yaşanmakta olup, önce kadroya yerleştirilecek akademisyenlerin belirlendiği ve bu kişilere özel ilanların çıkarıldığı da pek çok vesileyle gündem olmuştur. Yakın zaman önce Çankırı Valisi Hamdi Bilge Aktaş'ın eş durumundan tayin olarak iline gelen öğretmen eşini 24 saat sonra İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı olarak ataması hala hafızalarda olup bu ve buna benzer eğilimler aynı zamanda gençlerin iş bulma ümitlerini de toptan yok edici niteliktedir. Yani mevcut işsizliğin üzerine bir de istihdamda liyakatin devre dışı bırakılarak tamamen kayırmacı bir tutumun egemen olması gençler üzerindeki mevcut umutsuzluğu arttırmaktadır. Her ile bir üniversite açılmasını siyasi malzeme yapan hükümetin gelinen aşamada üniversite mezunu işsiz bir genç nüfusa bir çözüm bulamaması bir tarafa bu gençlerin iş imkânlarını da kendine yakın çevrelere aktarması başka sorunları da beraberinde getirecektir. Nitekim bu yaklaşım aynı zamanda başka boyutta bir kutuplaşmayı da doğurmaktadır.

Hükümetin başlattığı kendi ideolojisine uygun kadrolaşma harekâtının, işsizliğin yarattığı mevcut krizi daha da derinleştirici bir etkiye yol açacağı şüphesizdir. Nitekim kayırmacı yaklaşımla yönetilen istihdam politikaları gençler açısından aynı zamanda umut kırıcıdır. Bu nedenle istihdam politikalarındaki mevcut durumun neden ve sonuçlarının araştırılması ve bu konuya derhal çözüm bulunması elzemdir.